

Slovo redakcie

Téma, ktorou uzatvárame šiesty ročník nášho vedeckého a odborného časopisu, zároveň otvára tému architektonického dizajnu a jeho miesta v architektonickej tvorbe a realizácii architektonických diel.

O istej „klzavosti“ tohto pojmu hovorí článok Roberta Špačka K pojmu architektonický dizajn. Dosvedčuje, že „... pojem architektonický dizajn (design) sme odtrhli od jeho jazykového pôvodu a zbavili sme ho pôvodného obsahu a zmyslu.“ Táto úvaha mala byť úvodom k prvej časti témy s pôvodným názvom Konštrukčný dizajn a očakávali sme od nej konfrontáciu s prezentáciou, ako ju pripravovali na katedre konštrukčných a technických disciplín. Gestorom témy je profesor Imrich Tužinský a jeho hlavný článok (so spoluautormi Vladimírom Bahnom a Štefanom Sivákom) sa oprel o pojem „konštrukčný detail“, čím sa vyhol problému s klasifikáciou architektonického dizajnu a analýzu tohto pojmu prenechal lingvistom (i keď ju oni sami, bez našej spolupráce nevyriešia).

Je nepochybné, že dizajn v interpretácii ako výtvarný či architektonický (charakteristický) znak či rukopis, štýl architektúry môže formovať aj konštrukčný detail. Ale môže, podľa mňa, mať rovnako otvorený, deklarujúci, ale aj skrytý, vnútorný zmysel. Ten vnútorný, skrytý zmysel spočívajúci v technicko-konštrukčnom riešení, môže vytvárať podmienky pre iný obraz, vnem, tvar. Pričom otázka úplnej pravdy architektúry, odhaľujúcej svoju konštrukčnú podstatu, vynárajúca sa v pravidelných časových periódach, je podľa mňa len formálnym znakom a nie prvoradým poslaním architektúry.

Technické vynálezy, umožňujúce stavať čoraz odvážnejšie stavby však budú pozornosť ku konštrukčnému detailu priťahovať neustále a budú zdrojom inšpirácie. A rovnako podnetné môžu byť aj nové alebo aj tradičné materiály.

Hlavný článok venuje pozornosť súvzťažnosti konštrukčného detailu k tektonickému konceptu a konštrukčným systémom. Ďalšie články sa viažu k materiálovým a fyzikálno-stavebným dimenziám stavieb a ich prezentácii. Na domácom príklade vidíme však len jeden vzor, kde materiál a jeho detail pomáhajú popri prirodzenom funkčnom zmysle vytvárať aj výtvarný, emotívny charakter prostredia (Ivan Gürtler a Juraj Karásek, predstavujú realizáciu svojej stavby).

Očakávame pokračovanie témy Architektonický dizajn, ktorú na svoj obraz pripravia architekti z katedry interiéru, výstavníctva a scénografie pod gestorstvom doc. Ivana Petelena.

Milan Moncol'

Architektonické listy

vedecko-odborný časopis Fakulty architektury
STU v Bratislave

Redakčná uzávierka 31. novembra 2002